

Duinzand op het strand

LEON TERLOUW EN RIENK SLINGS

Eind 1992 heeft de provincie Noord-Holland de Wimmenummerduinen ten noorden van Egmond aan Zee, voorheen Duinen van Six, aangekocht en toegevoegd aan het Noordhollands Duinreservaat. Er is toen een gebiedsvisie ontwikkeld ("Plan Voetspoor") gericht op de instandhouding van het Zeedorpenlandschap dichtbij het dorp Egmond en natuurbeleving door rustzoekers vanaf smalle, slingerende zandpaadjes op grote afstand van de bebouwing. Dit gedeelte zal worden bestemd voor grootschalige natuurontwikkeling waarbinnen natuurlijke processen, zoals verstuiving, ongestoord kunnen plaatsvinden.

In de nazomer van 2000 is in de Wimmenummerduinen een grootschalig natuurontwikkelingsproject uitgevoerd. Ook is hier het beheer van de zeereep losgelaten zodat hier de vorming van nieuwe duinen op gang kan komen. In 1998 werden in dit verband al twee vroeger als bouwland gebruikte duinvalleien, "America" en "Landjes van de Bels", tot op het schone zand en het grondwater afgegraven. Een van de valleien die door zijn afgelegen ligging het meest kansrijk leek voor grootschalige natuurontwikkeling was een ongeveer 10 ha grote zeeduinvallei, plaatselijk bekend als "het Nieuweland". Deze vallei is, evenals de meeste duinvalleien in dit gebied, vanaf begin vorige eeuw in gebruik genomen als landbouwgrond

Maar liefst 50.000 m³ humusrijk zand wordt afgegraven en op het strand gelegd.
(Foto: Henk Wijkhuisen)

DUINZAND OP HET STRAND

8

door inwoners van Egmond aan Zee. Door het landbouwkundig gebruik zijn de meeste delen van deze vallei gevlakt of uitgegraven, zijn wal- len gemaakt en drainagegreppels gegraven. Door vroegere bemesting en bodembewerking verruigde de vegetatie in het gebied na beëin- diging van het landbouwkundig gebruik.

Een natuurlijke, voedselarme situatie

Door de herinrichting van de vallei wil men een landschappelijk fraaie, grote voedselarme, vochtige tot natte duinvallei realiseren en de invloeden van de landbouw zoveel mogelijk uitwissen. De begroeiing in de vergraven delen is verwijderd waarna de voedselrijke bovenlaag is afgegraven. De verwachting is dat zich al op korte termijn de eerste pioniers van natuurlijke, kalkrijke duinvalleien zullen vestigen, zoals strand- en echt duizendguldenkruid en bleek- gele droogbloem. Van de broedvogels wordt zeker de kleine plevier verwacht. Die ver- scheen namelijk ook in de bovengenoemde val- leien America en Landjes van de Bels.

De valleibodem is verlaagd tot rond het gemid- delde voorjaarsgrondwaterpeil. Op verschillen- de plaatsen zijn door minder diep te ontgraven "drempels" in de vallei achtergebleven. Dit is gedaan om te voorkomen dat het aan de opper- vlakte komende grondwater versneld af zou stromen naar het westen (het verval in de grondwaterstand onder de vallei van oost naar west bedraagt ruim 2 meter). Circa 50.000 m³ vrijkomend zand is naar het strand getranspor- teerd ter versterking van een zwakke plek in de basiskustlijn ten noorden van Egmond aan Zee.

Na afloop van de werkzaamheden werd de zee- reep weer hersteld. Er werd, in nauw overleg met Uitwaterende Sluizen, beheerder van de zeereep, besloten geen helm te planten op het teruggebrachte zand in de zeereep. Omdat het hier om een deel van de zeereep gaat dat onder het zogenaamd "dynamisch zeereepbeheer" valt, neemt de wind de verdere modellering voor zijn rekening.

L. TERLOUW IS PROJECTLEIDER NATUURONTWIKKELINGSPROJEC- TEN EN DRS. Q.L. SLINGS IS SENIOR-BEHEERADVISEUR BIJ DE NV PWN WATERLEIDINGBEDRIJF NOORD-HOLLAND.